

KERK +leven

WEEKBLAD — NUMMER 39 — 27 SEPTEMBER 2006

Klapstoel
Annemie
Schueremans

blz. 7

Dossier
'Geloof en
wetenschap'

blz. 12-13

Gratis
naar
'De Mierenmepper'

blz. 18

antwerpen brugge hasselt
mechelen

Paardenmolens, botsauto's en schiettenten. Maar wat met de kermiskinderen?

Tom Heylen

Zoetjesaan gaat het gewone leven weer z'n gangetje. De kinderen gaan weer op school, alle collega's zijn opnieuw op post en de kermissen verschijnen weer op onze pleinen.

Soms luister bijgezet met kermiskoers of jaarmarkt, brengen ze telkens veel volk op de been. Wie zijn die kermismensen en waarom blijven ze op de trot?

Kleuterklas op trot

HER EN DER wordt de opening van de jaarlijkse kermis nog in de kerk gevierd. Het woord 'kermis' is volgens sommige bronnen trouwens afgeleid van 'kerkmis', een mis ter gelegenheid van het feest van de patroonheilige van de kerk of op de dag van de kerkwijding.

Kapucijn Kristiaan Van Der Linden is al ruim veertig jaar natio-

naal aalmoezenier van foorkramers, circuscursen en rondtrekkenden. „Reeds in de negende eeuw is er sprake van festiviteiten rondom de kerk op de feestdag van de patroonheilige”, vertelt hij. „Er viel daar iets te verdienen en dus werd het feest stilaan beter georganiseerd. Enkele families zagen hierin hun broodwinning en trokken het hele jaar door van kerktoren tot kerktoren.”

Eigenlijk kun je de kermisexploitanten in twee groepen onder-

verdelen, aldus hun aalmoezenier: die van de kleine en die van de grote tournee. De grote tournee strekt zich uit over een groot gebied, zo blijkt, zelfs tot over de landsgrenzen. De kleine tournee bestrijkt hooguit een provincie.

Internaat

„Wonen bij je kermisattractie verdwijnt stilaan”, onderstreept de aalmoezenier. „Heel wat ge-

meentebesturen laten dat niet meer toe. Het woonwagenvak wordt naar de rand van dorp of stad verbannen. Hierdoor worden rijdende huizen almaar meer vervangen door bakstenen. Nu ze de kermis's nachts toch moeten verlaten, zijn ze met de wagen al even snel in hun eigen huis als naar de woonwagen op een afgelegen plek. Heel wat kermismensen tegenwoordig bezitten een eigen huis en keren dagelijks naar deze stek terug.”

Toch maken kleine en grote tournee het voor de schoolplichtige kinderen niet makkelijk om op school te gaan. „De ouders zijn vaak heel laat thuis en de kinderen draaien mee in de kermiscarrousel. De kinderen vervullen hun schoolplicht dan ook vaak in internaten speciaal ingericht voor kermismensen en schippers.”

„Kleuters op internaat is niet zo vanzelfsprekend”, weet pater Kristiaan. „Het nieuwe initiatief in Leuven, een meetrekkende kleuterklas te midden van de attracties (zie foto, *n.d.r.*), is dus echt welkom. De 'kermisjuf' trekt mee en ontfermt zich overdag over de allerjongsten uit de kermisfamilies. 's Avonds nemen de ouders hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van de ukjes.”

Kerkgangers

En wat doet een pater tussen het kermisvolk? „Tal van kermisfamilies zijn wel degelijk gelovig, maar vurige kerkgangers waren ze nooit. In 1868 ontfermden in Antwerpen de kapucijnen zich over deze rondtrekkende gelovigen”, aldus de kermispater. „Al gauw was in elk kapucijnenklooster in België een pater verantwoordelijk voor de kermismensen die in de buurt hun brood kwamen verdienen.”

Nu is pater Kristiaan de nationale verantwoordelijke voor deze groep. Vaak wordt hij opgetrommeld voor doopsel, huwelijk of uitvaart. „Ik ben intussen zeventenzeventig en bijna een halve eeuw bezig met het trekkersvolkje. Onlangs begroef ik het meisje dat me voor het eerst over de drempel van een woonwagen haalde. Geen twintig was ze toen. Eens je over die drempel bent geraakt, blijf je verbonden met die mensen. Dat kan ik je verzekeren. Ik blijf dit doen tot de foorkramers me zeggen dat ik begin door te trappen.”

© Hugo Maris